
Kyrkomötet Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2015:1

Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3 avsnitt 4, *Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling* samt motion 2015:87 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en medlem att kvarstå som medlem i sin hemförsamling vid flytt till ett särskilt boende, serviceboende eller liknande.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen med de ändringar som föreslås av Kyrkorättsutskottet i yttrande Kr 2015:3y. I lagen om Svenska kyrkan anges att en församling omfattar de personer som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) med de av utskottet föreslagna justeringarna enligt bilaga 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:87.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3 avsnitt 4, *Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling*

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.

Motionens förslag

Motion 2015:87 av Anna Ekström m.fl., *Kvarstå som medlem vid flytt till serviceboende eller liknande*

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en medlem att kvarstå som medlem i sin hemförsamling vid flytt till ett särskilt boende, serviceboende eller liknande.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3, avsnitt 4 i Kr 2015:3y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Den 29 maj 2013 beslutade riksdagen att bifalla förslagen i propositionen 2012/2013:120 *Folkbokföringen i framtiden*. Beslutet som träder i kraft den 1 januari 2016 innebär bland annat att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan. I stället ska folkbokföring ske på den fastighet och i den kommun där en person är att anse som bosatt enligt bestämmelserna i folkbokföringslagen.

Riksdagens beslut innebär att församlingsindelningen blir en helt intern fråga för kyrkan då Skatteverket inte som hittills kommer att ha kännedom om församlingsindelningen och Lantmäteriet inte längre kommer att redovisa någon kartbild av församlingsindelningen.

Fram till den 30 juni 1991 administrerades folkbokföringen av Svenska kyrkan. Den 1 juli 1991 fördes folkbokföringen över från kyrkan till skatteförvaltningen, numera Skatteverket. Kyrkans territoriella församlingar har ändå fortsatt att, tillsammans med fastighet, kommun och län, utgöra en indelningsgrund i folkbokföringen. Därför får kyrkan idag, direkt från Skatteverket, uppgift om församlingstillhörighet för samtliga kyrkotillhöriga. Kyrkan å sin sida lämnar varje år till Skatteverket uppgift om vilka individer som är kyrkotillhöriga samt om avgiftssatserna för kyrkans ekonomiska enheter. Därigenom kan kyrkoavgiften tas ut inordnad i gällande uppbördssystem, i enlighet med principbeslutet om att kyrkoavgiften, kostnadsfritt för Svenska kyrkan, skulle tas ut tillsammans med inkomstskatten även efter relationsförändringen mellan Svenska kyrkan och staten.

Utformningen av folkbokföringssystemet har medfört att en församling normalt ligger inom en och samma kommun, något som har förutsatts trots att det inte finns någon formell skyldighet för kyrkan att se till att det är så. När en fastighetsbildning sker över kommungränser kan det medföra att själva kommungränsen ändras, till exempel om två fastigheter som gränsar till varandra men ligger i var sin kommun läggs samman till en fastighet. Den här typen av små ändringar av kommungränsernas exakta sträckning är ganska vanliga och sker löpande. Genom avisering från Lantmäteriet om beslutade fastighetsbildningsåtgärder har stiftens fått underlag för att kunna ändra församlingsgränser när fastighetsförhållanden ändrats, men skyldigheten att avisera upphör den 1 januari 2016. Därmed kommer stiftens inte på samma sätt som tidigare att ha möjlighet att rätta församlingsindelningarna så att församlingsgränserna stämmer överens med kommungränserna. Kyrkostyrelsen menar att det finns tungt bärande skäl, exempelvis samarbeten mellan församling och kommun i olika verksamheter, som talar för att kyrkans geografiska församlingsindelning även fortsatt bör ta hänsyn till kommungränsernas sträckning. Kyrkostyrelsen menar att det därför bör tillses att det även framöver sker en rättning av gränserna så att varje församlingsgräns som idag exakt följer en kommungräns normalt rättas ifall kommungränsen ändras så att gränserna fortsätter att sammanfalla. Denna rättning ska kunna beslutas av kyrkostyrelsen, såvitt inga pastoralala överväganden krävs för då föreslås stiftensstyrelsen besluta.

Svenska kyrkan förfogar idag inte över någon egen kartbild över församlingsindelningen utan det är Lantmäteriet som ansvarar för den enda kontinuerligt uppdaterade kartbilden över församlingarnas geografiska gränser. För att kyrkan även efter den 1 januari 2016 dels ska kunna förse Skatteverket med de uppgifter som krävs för uppbördshjälpen, dels internt kunna upprätthålla territorialprincipen, måste kyrkan själv utveckla ett systemstöd som kan hantera och redovisa den församlingsindelningen och hänföra de kyrkotillhöriga till rätt församling. Ett sådant systemstöd är för närvarande under utveckling.

En konsekvens av riksdagens beslut är att det inte längre går att tala om att en person är ”folkbokförd i en viss församling” eller ”den församling där en person är folkbokförd” eftersom ingen längre i formell mening kommer att vara folkbokförd i en församling, utan på den fastighet och i den kommun där han eller hon anses bosatt. Svenska kyrkan måste därför hitta en annan ordning för att beskriva de grunder på vilka en person hänförs till en viss församling. Kyrkan måste även från och med den 1 januari 2016 själv bestämma till vilken församling en person hör som endast är folkbokförd på kommun.

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse föreslagit följande.

- Kyrkostyrelsen ges rätt att ändra en församlingsgräns som sammanfaller med en kommungräns i det fall kommungränsen ändras till följd av en fastighetsbildningsåtgärd. I de fall ett sådant beslut kräver pastorala överväganden ska dock beslutet fattas av stiftsstyrelsen.
- Begreppet folkbokförd ersätts med begreppet kyrkobokförd i de bestämmelser i kyrkoordningen där begreppet folkbokförd i församling förekommer.
- Bestämmelser införs som anger att en person alltid ska tillhöra den församling där han eller hon är kyrkobokförd samt att en person, som huvudregel, ska vara kyrkobokförd i den församling där hans eller hennes folkbokföringsadress är belägen.
- Den som är skriven på kommun eller saknar känd hemvist ska kyrkobokföras i den församling där han eller hon senast var folkbokförd på en fastighet.

Församlingsmedlemskap vid flytt till äldreboende

Det som motionen gäller har kyrkostyrelsen i den här behandlade skrivelsen redogjort för i huvudsak enligt följande.

Idag gäller enligt 15 § folkbokföringslagen att en person som för service och omvårdnad har ett sådant boende för äldre personer som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen i en annan församling än den där han eller hon tidigare varit bosatt, kan välja att folkbokföras i sin tidigare hemförsamling i stället för i den församling där äldreboendet finns. Från och med den 1 januari 2016 kommer denna valfrihet att upphöra. I stället kommer den som blir bosatt på ett äldreboende i en annan kommun att med automatik folkbokföras på den fastighet där han eller hon var folkbokförd före flytten till äldreboendet. Om han eller hon inte längre disponerar en bostad på denna fastighet kommer han eller hon att bli folkbokförd endast på kommunen. Den som däremot blir bosatt på ett äldreboende som finns inom samma kommun som den där han eller hon tidigare var folkbokförd kommer att folkbokföras där äldreboendet ligger, även om det är i en annan församling än den där han eller hon tidigare var folkbokförd. Detta innebär att i det fall en person flyttar till ett äldreboende som ligger inom samma kommun men i en annan församling än den där han eller hon tidigare var folkbokförd kommer han eller hon att bli tillhörig den församling där äldreboendet ligger.

Kyrkostyrelsen har mot bakgrund av pastorala perspektiv låtit analysera frågan om det skulle vara möjligt att genom inomkyrkliga regler, i likhet med vad som gäller enligt folkbokföringslagen t.o.m. utgången av 2015, medge att en sådan person får välja att i stället tillhöra sin tidigare hemförsamling. Slutsatsen av analysen är att detta inte är möjligt. Anledningen till detta är i korthet att bestämmelsen i 4 § lagen om Svenska kyrkan (1998: 1591) inte medger att någon tillhör en territoriell församling i vilken personen inte är bosatt.

Utskottets överväganden

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3 avsnitt fyra

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) med de av utskottet föreslagna justeringarna enligt bilaga 1.

Utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen har tagit fram nödvändig kyrkoordningsreglering med anledning av riksdagens beslut om att folkbokföring från och med den 1 januari 2016 inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan. Församlingsindelningen blir en intern fråga för Svenska kyrkan, såväl vad gäller beslut om församlingsgränser som systemstöd för kartbild över församlingar. Huvudregeln kommer att vara att en person ska vara kyrkobokförd och tillhöra den församling där hans eller hennes folkbokföringsadress är belägen.

Utskottet ställer sig bakom de förslag till ändringar i kyrkoordningen som kyrkostyrelsen har föreslagit. Utskottet har i sitt förslag tagit hänsyn till de påpekanden som har gjorts av Kyrkorättsutskottet i yttrande Kr 2015:3y (se *bilaga 2*).

Med hänvisning till ovanstående och med de justeringar som Kyrkorättsutskottet föreslår och som är inarbetade i *bilaga 1*, tillstyrker utskottet kyrkostyrelsens förslag till ändringar och tillägg i kyrkoordningen.

Motion 2015:87

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:87.

Utskottet konstaterar att den valfrihet som motionären efterfrågar inte är förenlig med bestämmelsen i 4 § lagen om Svenska kyrkan (1998: 1591) som anger att församlingen omfattar de personer som är bosatta inom församlingens område. Även om lagstiftningen som gäller folkbokföring från och med 1 januari 2016 ändras, gäller den angivna bestämmelsen i lagen om Svenska kyrkan om församlings-tillhörighet grundad på bosättning. Att i kyrkoordningen införa bestämmelser som inte överensstämmer med bosättningsbegreppet som det är definierat i folkbokföringslagen (1991:841) anser utskottet inte ändamålsenligt. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 24 september 2015

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Catharina Erdtman, Lars Risberg, Britt-Marie Danestig, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Ingrid Borgström, Anna Ekström, Anna-Lena Carlsson, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Johanna Andersson, Kent Karlsson, Helena Nordvall, Inggerd Flock Andersson, Kerstin Rossipal, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist och Satu Rekola.

Biskop Eva Brunne har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

TU 2015:1
Bilaga 1

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att 19 kap. 5 §, 29 kap. 6 §, 31 kap. 15 §, 33 kap. 2 och 4 §§, 35 kap. 1, 2–5, 9 och 10 §§, 37 kap. 16 och 17 §, 44 kap. 8 § samt inledningen till sjätte avdelningen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 35 kap. 1 a, och 1 b § samt 37 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap. Dop

5 § Ett dop i krissituation får förrättas av någon som är döpt.

Den som förrättat ett dop i en krissituation ska så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden *i* den församling där den döpta personen är *folkbokförd*. Kyrkoherden ska pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning.

Den som förrättat ett dop i en krissituation ska så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden *för* den församling där den döpta personen är *eller ska vara kyrkobokförd*. Kyrkoherden ska pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning.

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet

Inledning

Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir därmed upptagen i Svenska kyrkan. Den som har döpts i någon annan kristen kyrkas ordning kan inträda i kyrkan genom att anmäla sig. Det finns också möjlighet att tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop.

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.

Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör någon av kyrkans församlingar, vanligen den territoriella församling inom vars område personen är *folkbokförd*.

Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör någon av kyrkans församlingar, vanligen den territoriella församling inom vars område personen är *bosatt*.

29 kap. Kyrkotillhörighet

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill tillhöra en icke-territoriell församling prövas frågor om upptagande i kyrkan av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkostyrelsen. Även kyrkoherden för en utlandsförsamling får pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan för den som inte är folkbokförd i Sverige men är eller får vara medlem i utlandsförsamlingen. Kyrkoherden får utse en annan präst som är verksam inom kyrkoherdens ansvarsområde att pröva sådana frågor.

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör, enligt 35 kap. 1 a–6 §§, ska vara kyrkobokförd.

31 kap. Uppdraget som präst

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:

1. den som domkapitlet i söker anställning som präst i ett stift

2. den som inte söker anställning i ett stift och är folkbokförd i landet domkapitlet i det stift där kandidaten är folkbokförd

3. den som inte är folkbokförd i landet och ska tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas domkapitlet i det stiftet

4. andra än de som avses i punkterna 1–3 Domkapitlet i Uppsala stift

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:

1. den som domkapitlet i söker anställning som präst i ett stift

2. den som inte söker anställning i ett stift och är folkbokförd i landet domkapitlet i det stift inom vars territoriella område kandidaten är folkbokförd

3. den som inte är folkbokförd i landet och ska tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas domkapitlet i det stiftet

4. andra än de som avses i punkterna 1–3 Domkapitlet i Uppsala stift

Rösträtt

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är *folkbokförd* i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till ett pastorat,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till kyrkofullmäktige i ett pastorat endast rösträtt i det pastorat där den icke-territoriella församlingen ingår.

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är *kyrkobokförd* i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till ett pastorat,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Valbarhet

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara *folkbokförd* i

1. församlingen, om det gäller val till en församling som inte ingår i ett pastorat,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till pastoratet eller till en församling i pastoratet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara *kyrkobokförd* i

1. församlingen, om det gäller val till en församling som inte ingår i ett pastorat,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till pastoratet eller till en församling i pastoratet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till pastorat är hon eller han endast valbar till det pastorat där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid direkta val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

35 kap. Församlingstillhörighet

1 § Den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella församling där han eller hon är folkbokförd.

Bestämmelser om rätt i vissa fall att i stället tillhöra en icke-territoriell församling finns i 2–6 §§.

1 § Den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella eller icke-territoriella församling där han eller hon är kyrkobokförd.

1 a § En person ska kyrkobokföras i den församling inom vars territoriella område hans eller hennes folkbokföringsadress är belägen.

För det fall en person, enligt 2–6 §§, har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling ska han eller hon efter ansökan i stället kyrkobokföras i den icke-territoriella församlingen.

Bestämmelser om kyrkobokföring i de fall då en person saknar känd folkbokföringsadress finns i 1 b §.

1 b § För det fall en person är folkbokförd endast i en kommun eller saknar känd hemvist ska han eller hon kyrkobokföras i den församling inom vars territorium han eller hon senast var folkbokförd på en fastighet.

2 § En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en

2 § En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i

församling i Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,
4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,
4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

3 § En person har rätt att tillhöra Tyska Christinae församling i Göteborg om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i *en församling* i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndals, Partille eller Öckerö kommun, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

3 § En person har rätt att tillhöra Tyska Christinae församling i Göteborg om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndals, Partille eller Öckerö kommun, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

4 § En person har rätt att tillhöra Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i *en församling* i Stockholms *stift*, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller

4 § En person har rätt att tillhöra Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd *inom* Stockholms *stifts territoriella område*, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1,

5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

2 eller 3, eller

5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

5 § En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd *i en församling i Stockholms stift*, och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

5 § En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd *inom Stockholms stifts territoriella område*, och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

9 § Den som tillhör en icke-territoriell församling får efter en skriftlig anmälan utträda ur församlingen för att i stället tillhöra den territoriella församling där han eller hon *är folkbokförd*. En sådan anmälan ska göras hos kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen. Kyrkoherden ska genast underrätta kyrkostyrelsen om anmälan.

9 § Den som tillhör en icke-territoriell församling får efter en skriftlig anmälan utträda ur församlingen för att i stället tillhöra den territoriella församling där han eller hon *enligt bestämmelserna i 1 a § första stycket eller 1 b § ska vara kyrkobokförd*. En sådan anmälan ska göras hos kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen. Kyrkoherden ska genast underrätta kyrkostyrelsen om anmälan.

Förändringen gäller från och med den dag då anmälan kom in till kyrkoherden.

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets och kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är *folkbokförd* eller pastoratet om den territoriella församlingen ingår i ett pastorat.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är, *eller skulle ha varit, kyrkobokförd enligt bestämmelserna i 1 a § första stycket eller 1 b §* eller pastoratet om den territoriella församlingen ingår i ett pastorat.

6 a § Om en församlingsgräns sammanfaller med en kommungräns som ändras enligt 1 eller 2 § lagen (1970:991) om ändring i kommunal indelning i samband med fastighetsbildning, får kyrkostyrelsen ändra församlingsgränsen på samma sätt. Detta gäller dock inte om beslutet kräver pastoral överväganden. I dessa fall ska istället beslutet fattas av stiftsstyrelsen.

- 16 § En ändring i församlings- eller pastoratsindelningen enligt 6 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om ändringen i indelningen bara beror på oregelbundenhet i indelningen träder beslutet i kraft vid den tidpunkt som stiftsstyrelsen eller kyrkostyrelsen beslutar.¹

En ändring enligt första stycket som är av så begränsad omfattning att församlingen eller pastoratet även under återstoden av mandatperioden bör kunna företräddas av tidigare valda organ träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. Detsamma gäller sådana ändringar som avses i 15 §.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen även i andra fall än som anges i tredje stycket besluta att en ändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas genom sammanläggning av församlingar eller pastorat ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet.

En ändring i församlingsindelningen enligt 6 a § träder i kraft vid den tidpunkt som kyrkostyrelsen eller stiftsstyrelsen beslutar.

En ändring av församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § träder i kraft 1 januari det år som anges i beslutet.

- 17 § Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § första stycket ska fattas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § andra stycket ska fattas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § tredje och fjärde styckena ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

¹ Stycket redovisat i den lydelse som gäller fr.o.m. den 1 januari 2016.
Se KsSkr 2014:3 och KmSkr 2014:13.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § femte stycket ska fattas senast en månad innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § som beslutas under en mandatperiod ska fastställas av stiftsstyrelsen eller, om stiftsstyrelsen är beslutande, beslutas av stiftsstyrelsen senast nio månader före ikraftträdandet. Om ändringen ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum ska beslutet fastställas eller beslut fattas av stiftsstyrelsen senast ett år innan det ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om indelningsändringar.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om indelningsändringar som har fattats enligt 6 §, första meningen, 6 a §, tredje meningen och 7 §.

Berörda stiftsstyrelser ska genast underrättas om alla beslut om indelningsändringar som har fattats enligt 6 a §, första meningen.

44 kap. Ekonomisk utjämning

8 § Församlingens kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga inom församlingens område utjämnas genom avgifter och bidrag. Om de kyrkotillhörigas andel av de folkbokförda invånarna *i en församling* den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för de kyrkotillhöriga i landet vid samma tidpunkt, ska församlingen betala en kyrkotillhörigavgift. Om de kyrkotillhörigas andel understiger medeltalet kyrkotillhöriga i landet, ska församlingen i stället få ett kyrkotillhörigbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas på grundval av skillnaden mellan andelen kyrkotillhöriga i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga i landet. Skillnaden multipliceras med antalet folkbokförda invånare *i församlingen* den 1 januari året före bidragsåret, en genomsnittskostnad för egentlig verksamhet och en procentsats

8 § Församlingens kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga inom församlingens område utjämnas genom avgifter och bidrag. Om de kyrkotillhörigas andel av de folkbokförda invånarna *inom en församlings territoriella område* den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för de kyrkotillhöriga i landet vid samma tidpunkt, ska församlingen betala en kyrkotillhörigavgift. Om de kyrkotillhörigas andel understiger medeltalet kyrkotillhöriga i landet, ska församlingen i stället få ett kyrkotillhörigbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas på grundval av skillnaden mellan andelen kyrkotillhöriga i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga i landet. Skillnaden multipliceras med antalet folkbokförda invånare *inom församlingens territoriella område* den 1 januari året före bidragsåret, en genomsnittskostnad för egentlig verk-

som beslutas av kyrkostyrelsen.
Styrelsen får besluta om minskning av procentsatsen vid låg andel kyrkotillhöriga.

samhet och en procentsats som beslutas av kyrkostyrelsen.
Styrelsen får besluta om minskning av procentsatsen vid låg andel kyrkotillhöriga.

TU 2015:1
Bilaga 1

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller endast territoriella församlingar.

-
1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Den som tillhör en icke-territoriell församling vid tidpunkten för ikraftträdandet ska även fortsättningsvis vara tillhörig den icke-territoriella församlingen och vara kyrkobokförd där.

Kyrkomötet Kyrkorättsutskottets yttrande 2015:3y

Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling

Till Tillsyns- och uppdragsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2015:3, avsnitt fyra.

I skrivelsen föreslås ett antal ändringar i kyrkoordningen med anledning av riksdagens beslut om att folkbokföring inte längre ska ske på församling. Vidare föreslås kyrkostyrelsen få rätt att ändra en församlingsgräns som sammanfaller med en kommungräns i det fall kommungränsen ändras till följd av en fastighetsbildningsåtgärd.

Kyrkostyrelsen föreslår att inledningstexten till sjätte avdelningen, tredje stycket, ska ändras på så vis att formuleringen "[...] vanligen den territoriella församling inom vars område personen är folkbokförd" ska utgå. Detta har av styrelsen motiverats som en mindre språklig ändring. Enligt Kyrkorättsutskottets mening är detta dock inte en fråga om en mindre språklig ändring, då formuleringen ger uttryck för den huvudregel för tillhörighet som följer av såväl lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan som av kyrkoordningen i dess gällande och föreslagna lydelse. Att huvudregeln tas bort ur inledningstexten kan felaktigt ge intryck av att denna huvudregel inte längre gäller, vilket inte varit avsikten med styrelsens förslag. Kyrkorättsutskottet föreslår därför att formuleringen ska kvarstå för att även i inledningstexten ge uttryck för denna huvudregel. För att inledningstexten ska överensstämma med övriga föreslagna ändringar föreslår utskottet dock att en mindre språklig ändring bör göras genom att begreppet "folkbokförd" ersätts av "bosatt".

Enligt föreslagna 35 kap. 1 § i kyrkoordningen ska den som tillhör Svenska kyrkan tillhöra den territoriella eller icke-territoriella församling där han eller hon är kyrkobokförd. För de fall en person har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling ska han eller hon efter ansökan kyrkobokföras i den icke-territoriella församlingen enligt föreslagna 1 a § andra stycket. Med hänsyn till de föreslagna bestämmelsernas konstruktion är det, avseende dessa personer, otydligt hur övergången till den föreslagna ordningen ska ske. Kyrkostyrelsens förslag innehåller inte heller några införandebestämmelser som omhändertar detta. För att det inte ska råda någon tveksamhet om att dessa personer ska vara kyrkobokförda i den icke-territoriella församling som de tillhör vid bestämmelsernas ikraftträdande bör därför, enligt Kyrkorättsutskottets mening, en införandebestämmelse tillföras. Den kan exempelvis formuleras enligt följande:

Den som tillhör en icke-territoriell församling vid tidpunkten för ikraftträdandet ska även fortsättningsvis vara tillhörig den icke-territoriella församlingen och vara kyrkobokförd där.

I föreslagna 35 kap. 9 och 10 §§ finns hänvisningar till 1 a och 1 b §§ i samma kapitel. Dessa hänvisningar har i de två bestämmelserna uttryckts olika, men avsikten synes enligt Kyrkorättsutskottets mening vara att i båda fallen hänvisa till 1 a första stycket och 1 b §§. Bestämmelserna kan således med fördel justeras så att enhetlighet dem emellan uppnås. Föreslagna 9 och 10 §§ bör därför ändras på så sätt

att hänvisningen, efter ”enligt bestämmelserna i”, istället uttrycks ”1 a § första stycket eller 1 b §”.

TU 2015:1
Bilaga 2

Kyrkorättsutskottet har, utöver vad som anförts ovan, ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot förslaget. Kyrkorättsutskottet har i detta även beaktat förslagets förenlighet med lagen om Svenska kyrkan. Utskottet konstaterar vidare att den föreslagna konstruktionen innebär att det även fortsättningsvis finns en stark anknytning till folkbokföringslagen (1991:481).

Uppsala den 23 september 2015

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Anders Roos, ordförande

Migelle Wikström, sekreterare

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Anders Roos, ordförande, Jerry Adbo, Maria Lagerman, Sten-Arne Burman, Christina Andersson, Björn Andersson, Berit Bornecrantz Dias, Gunvor Torstensson, Boel Johansson, Sven Esplund, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom, Conny Tyrberg, Peder Fohlin och Margareta Karlsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Sebastian Clausson, Agnetha Eriksson, Manilla Bergström, Sofia Särdaqvist, Hans Weichbrodt, Claes-Johan Bonde, Sven Ingvar Holmgren, Christina Blomqvist, Georg Lagerberg, Per-Olof Jacobsson, Ann-Christine From Utterstedt, Mikael Eskilandersson, Birgitta Sedin och Lars Larsson.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.